

Lietuvai skirtos rekomendacijos dėl Lietuvos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

2026 m. birželio 18 d., 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos Stebėsenos komiteto posėdis

Ričardas Gaurys, Europos Komisijos Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties generalinis direktoratas

Kontekstas

- Rekomendacijos paremtos Lietuvai skirta ataskaita
- Bus diskutuojamos ir tvirtinamos ES Tarybos
- Apima 2026 ir 2027 metus
- Bus pagrindas deryboms dėl ateinančios finansinės perspektyvos investicijų ir reformų

I Rekomendacija

Iššūkis:

- Sparčiai augančios valstybės išlaidos ir skola
- Nepakankamos biudžeto pajamos
- Nepakankamai išnaudojami mažiau ekonomikai žalingi mokesčiai
- Šešėlinė ekonomika, netolygi mokesčių sistema
- Nepakankamai finansuojamos viešosios paslaugos

Rekomendacija:

- Kontroliuoti biudžeto išlaidų augimą.
- Pritaikyti biudžetą struktūriškai didesnėms gynybos išlaidoms.
- Užtikrinti priemonių energijos kainų kilimo poveikiui švelninti tikslingumą ir laikinumą.
- Plėtoti valdžios sektoriaus pajamų šaltinius didinant mokesčių, kurie mažiau kenkia augimui, vaidmenį, gerinant mokesčių prievolių vykdymą, paprastinant specialius mokesčių režimus ir toliau laipsniškai naikinant netikslines subsidijas iškastiniam kurui.
- Teikti pakankamą sveikatos priežiūros, socialinės apsaugos ir bendrųjų viešųjų paslaugų finansavimą ir tobulinti socialinių paslaugų ir sveikatos priežiūros įstaigų finansavimo modelius.

II Rekomendacija

Iššūkis:

- Ribotas reformų ir investicijų tęstinumas
- Nemažėjantys regioniniai skirtumai, paslaugų prieinamumas kaimo vietovėse
- Persiorientavimas į naujus investicijų prioritetus
- Papildomi iššūkiai kaip šaliai prie rytinės ES sienos

Rekomendacija:

- Užtikrinti pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę įgyvendinamų reformų ir investicijų tęstinumą.
- Išlaikyti sanglaudos politikos programų paramos įgyvendinimo pagreitį, atitinkamais atvejais remiantis išteklių perskirstymu strateginiams prioritetams ir lankstumo galimybėmis per sanglaudos politikos sistemos laikotarpio vidurio peržiūrą.
- Spręsti unikalius socioekonominius, saugumo ir civilinio pasirengimo uždavinius, kylančius prie rytinės ES išorės sienos esantiems regionams.

III Rekomendacija

Iššūkis:

- Ribotos įmonių galimybės gauti finansavimą
- Nelikvidžios kapitalo rinkos
- Nepakankamas taupymas pensijoms
- Žemos verslo investicijos į MTEP
- Silpnas verslo ir mokslo bendradarbiavimas, išskaidyti mokslinių tyrimų pajėgumai
- Dideli regioniniai skirtumai, ribotas savivaldybių bendradarbiavimas

Rekomendacija:

- Gerinti mažųjų ir vidutinių įmonių galimybes gauti finansavimą, be kita ko, skatinant konkurenciją finansinių paslaugų srityje, didinant kapitalo rinkos likvidumą ir raginant aktyviau dalyvauti finansų rinkose, ir stiprinti papildomo kaupimo pensijų sistemas.
- Sudaryti palankesnes sąlygas privačiajam sektoriui investuoti į MTEP, be kita ko, peržiūrint esamas mokesčių paskatas.
- Plėtoti mokslo ir verslo bendradarbiavimo paskatas, inter alia, stiprinant viešosios mokslo bazės gebėjimus prisidėti prie verslo inovacijų.
- Mažinti regioninius skirtumus stiprinant institucinę paramą ir paskatas, kad būtų skatinamas savivaldybių bendradarbiavimas siekiant bendrai teikti viešąsias paslaugas, ir pritraukiant investicijų į regionus.

IV Rekomendacija

Iššūkis:

- Ribotas elektros energijos tinklo pajėgumas, energijos kainų nepastovumas
- Žemas pastatų energetinis efektyvumas, lėtas renovacijos tempas
- Ypač žemas išteklių našumas ir pakartotinis medžiagų panaudojimas
- Ypač taršus transporto sektorius
- Nekoordinuotas ir nepatrauklus viešasis transportas

Rekomendacija:

- Toliau mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro ir importuojamos energijos ir užtikrinti pakankamą elektros energijos tinklo pajėgumą ir prieigą prie jo siekiant remti atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimą.
- Spartinti ir plėsti pastatų renovaciją, be kita ko, sprendžiant darbo jėgos trūkumo problemą.
- Spartinti švarią pramonės transformaciją ir perėjimą prie žiedinės ekonomikos, be kita ko, didinant išteklių našumą.
- Spartinti transporto, visų pirma kelių transporto ir geležinkelių, priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, be kita ko, užbaigiant projektą „Rail Baltica“, ir gerinti viešojo ir darniojo transporto koordinavimą ir patrauklumą, kad būtų padidintas jo naudojimas.

V Rekomendacija

Iššūkis:

- Aukštas išvengiamo ir išgydomo mirtingumo lygis ir žema gyvenimo trukmė
- Sparčiai senėjanti visuomenė, įskaitant ir sveikatos priežiūros darbuotojus. Neišvystyta ilgalaikės priežiūros sistema
- Kritinė pajamų nelygybė ir didėjantis skurdas, ypatingai tarp labiausiai pažeidžiamų visuomenės grupių
- Nepakankamas socialinės apsaugos sistemos adekvatumas, netolygus socialinių paslaugų išvystymas, socialinio būsto nepakankamumas

Rekomendacija:

- Gerinti galimybes naudotis pirmine priežiūra ir bendruomenine globa ir didinti sveikatos priežiūros ir ilgalaikės priežiūros specialistų prieinamumą, visų pirma atokiuose regionuose.
- Spręsti pajamų nelygybės ir skurdo problemas didinant socialinės apsaugos sistemos aprėptį ir adekvatumą, toliau plėtojant centralizuotą socialinių paslaugų stebėsenos sistemą ir užtikrinant daugiau kokybiškų socialinių būstų.

VI Rekomendacija

Iššūkis:

- Netolygūs švietimo rezultatai
- Nuolatinis mokytojų trūkumas
- Nepakankamas profesinio ugdymo patrauklumas
- Ribota švietimo atitiktis darbo rinkos poreikiams
- Nepakankama aktyvių darbo rinkos priemonių apimtis, tvaraus finansavimo trūkumas

Rekomendacija:

- Gerinti bendrojo ugdymo sistemos kokybę, teisingumą ir efektyvumą, visų pirma šalinant pasiekimų atotrūkį tarp miesto ir kaimo vietovių ir kartu didinant mokytojo profesijos patrauklumą, kad būtų sprendžiamos darbuotojų trūkumo problemos.
- Gerinti aukštojo išsilavinimo atitiktį darbo rinkos poreikiams; didinti profesinio rengimo ir mokymo patrauklumą; gerinti suaugusiųjų, įskaitant ir pažeidžiamoms grupėms priklausančių asmenų, švietimą ir plėsti aktyvios darbo rinkos politikos aprėptį.

Ačiū!

© European Union 2025

Unless otherwise noted the reuse of this presentation is authorised under the [CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) license. For any use or reproduction of elements that are not owned by the EU, permission may need to be sought directly from the respective right holders.

